

14. Abstrakt (česky)

Fédération Internationale des ingénieurs-Conseils FIDIC (Mezinárodní federace konzultačních inženýrů) je organizací, jež byla založena v roce 1913 Francií, Belgií a Švýcarskem. Velká Británie se stala součástí až roku 1949. První smluvní podmínky pro stavební práce „Conditions of Contract for Works of Civil Engineering Construction“ byly zveřejněny v srpnu 1957 a byly připraveny jménem FIDIC a Fédération Internationale des Bâtiment et des Travaux publics (FIBTP).

Vzory podmínek FIDIC mají být vhodné pro projekty, které se provádějí na celém světě různými investory, a to často i v kontinentálně-evropském právním prostředí. Vzory jsou však nejen sepsány ve formální právní angličtině, ale jsou také evidentně z části vypracovány s common law cítěním, což může ovlivnit jejich výklad.

FIDIC doporučuje své podmínky pro mezinárodní použití a to je též důvod, proč byly tyto vytvořeny na principu dvou částí. Používají se tedy tzv. zvláštní a všeobecné podmínky. FIDIC varuje před změnami v obecné části a doporučuje, aby byly všechny změny (kvůli místním požadavkům právních předpisů nebo z důvodu zvláštností zakázky) učiněny ve zvláštní části. Ale tyto vzory jsou užitečné i pro použití ve vnitrostátním prostředí.

Tak je tomu i u nás, kdy FIDIC CONS slouží jako obchodní podmínky pro veřejné zakázky infrastrukturních projektů České republiky.

Cílem této práce je analyzovat vliv podmínek FIDIC na domácí stavební zakázky a také posoudit jejich vliv v oblasti mezinárodního obchodu. Chtěl bych zdůraznit, že o tomto vlivu na výstavbové projekty v České republice není pochyb.

Tato práce je vystavěna především na verzi vzorů mezinárodních smluvních podmínek FIDIC z roku 1999 tzv. First Edition, tedy na FIDIC CONS³⁵⁶ (Conditions of Contract for Construction), FIDIC P/DB (Conditions of Contract for Plant and Design-Build³⁵⁷) a FIDIC EPC (Conditions of Contract for EPC/Turnkey Projects³⁵⁸).

V souladu s tím je tato práce rozdělena do následujících částí, kdy je v první kapitole poskytnut stručný přehled historie a vývoje podmínek FIDIC, v druhé jsou představeny smluvní podmínky ve stavebnictví, pokračující popisem FIDIC vzorů (uvedených výše) v kapitole třetí. V další části 4 jsou řešeny některé zajímavé otázky ve vztahu k používání těchto podmínek v právním systému České republiky. Dalším cílem této práce je tedy analyzovat některé z těchto institutů pocházející často z anglo-amerického práva, ale používaných v českém právním prostředí.

Struktura *lex mercatoria* zdaleka není jasná, a to samé můžeme zmínit o poloze podmínek FIDIC v rámci tohoto systému. Tato poloha není zřejmá a nejsem spokojen s názory považujícími tyto podmínky za nic jiného, než vzor nebo *guide*. Podle mého názoru je na nich mnohem více. Chtěl bych sdílet i svůj názor v souvislosti s diskusí o posuzování *lex constructionis* jako zvláštní samostatné oblasti v rámci *lex mercatoria*. Vzhledem k názoru, že mezinárodní stavební práce jsou jedinečné a v neustálém vývoji si *lex constructionis* zaslouží zvláštní pozornost.

Proto pokračuji v kapitole 5 výkladem k těmto mezinárodně-obchodním otázkám (včetně *lex mercatoria* aspektů).

³⁵⁶ Též nazývány „Red Book“.

³⁵⁷ Též nazývány „Yellow Book“.

³⁵⁸ Též nazývány „Silver Book“.

Další část 6 se zabývá alokací rizik a pojištěním. FIDIC smluvní podmínky jsou dobře známé pro vnitřní provázanost především z hlediska alokace rizik, claimů a řešení sporů. Mé úsilí v této práci vedlo k presentování některých zajímavých názorů na rizika a jejich alokaci ve smlouvách o dílo (vzhledem k tomu, že podmínky FIDIC pochází z anglo-amerického práva, ale jsou také používány v zemích kontinentálně-evropského práva). Základním smyslem bylo přesně popsat alokaci rizik na zhotovitele a objednatele v rámci FIDIC CONS, P/DB a EPC. Znalost alokace rizik je důležitá nejen pro právníky, ale také pro všechny členy týmu stavebního projektu nejen ve stádiu realizace, ale i ve fázi přípravy nabídky.

Kapitola 7 řeší cenu díla, kapitola 8 se zabývá nároky (claimy) a kapitola 10 claim managementem. Claim je mimo jiné specifický technický pojem používaný ve stavebnictví. Konkrétní technická definice by mohla znít takto: „Claim je specifický požadavek jedné ze smluvních stran, jež může být druhé straně oznámen na základě smlouvou pojmenované předvídatelné skutečnosti či jinak v souvislosti se smlouvou a pro jehož uplatnění smlouva předvídá určitý postup, jehož dodržením je podmíněno úspěšné domožení se požadavku.“

Jedním z nejdůležitějších úkolů v rámci této práce je analyzovat a vytvořit efektivní systém claim managementu. Navrhuji (pomocí vnitřní a vnější analýzy) systém claim managementu určený pro místní podmínky projektů veřejných zakázek. Řešení tohoto systému bylo uspořádáno do 5 částí. První část je tvořena popisy procesů, druhá představuje checklist claimů zhotovitele, třetí tvoří struktura týmu, čtvrtý vzorové dopisy a pátá popisy procesů.

Kapitola 9 popisuje řešení sporů. Podmínky FIDIC mají zvláštní ustanovení pro řešení sporů tvořící nezávislý systém. Vzhledem k tomu, že tento systém je spíše založen na anglo-

americké právní tradici, je třeba se zabývat některými zvláštnostmi.
Poslední část této disertace obsahuje slovník specifických termínů
ze stavebnictví ve čtyřech jazycích.